

Sygn. akt I DO 18/18

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda (przewodniczący)

SSN Małgorzata Bednarek (sprawozdawca)

Ławnik Jerzy Turek

Protokolant Ewa Śliwa

w sprawie K. T.

sędziego Sądu Rejonowego w Z.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 8 lutego 2019 r.

zażalenia pokrzywdzonego M. K.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...] z dnia 17 sierpnia 2018 r., sygn. akt ASDo -[...]

w przedmiocie umorzenia postępowania

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 sierpnia 2018 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] w sprawie o sygn. akt ASDo-[...] po rozpoznaniu wniosku pełnomocnika pokrzywdzonego M. K. o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w Z. - K. T. za czyn polegający na tym, że w okresie od 2009 r. do lutego 2010 r. w Z. przy ul. A. [...] przekroczył swoje uprawnienia w toku toczącego się przed Sądem Rejonowym w Z.

postępowania karnego w sprawie o sygn. II K [...] przeciwko M. K., poprzez ujawnienie przed publikacją treści wyroku z dnia 15 lutego 2010 r., a także poprzez ujawnienie swego bezprawnego wobec niego stosunku poprzez poinformowanie T. S., że ww. nie da się zniszczyć przy mocy grzywny, a jedynie przy pomocy zakazu wykonywania zawodu – czym działał na szkodę interesu prywatnego M. K. tj. o czym z art. 231 § 1 k.k., w pkt 1 na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p. umorzyć postępowanie; w pkt 2 na podstawie art. 133 u.s.p. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł pokrzywdzony M. K., zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucając obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treści orzeczenia, a mianowicie art. 7, art. 92 k.p.k., art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez niewłaściwą i wybiórczą analizę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i oparciu ustaleń jedynie na jej części, podczas gdy ich rzetelna analiza doprowadziła do konieczności uznania, iż w sytuacji dokonania sprostowania oczywistej omyłki co do daty popełniania czynu, pokrzywdzony posiada uprawnienia do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia, a także oparcie ustaleń o niepełny ww. materiał. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W piśmie z dnia 25 stycznia 2019 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Rejonowym w Z. wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 439 §1 pkt 2 k.p.k. wobec wydania orzeczenia przez Sąd nienależycie obsadzony.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest niezasadne. Zaskarżone postanowienie, jako zgodne z obowiązującymi przepisami prawa należało utrzymać w mocy.

Zgodnie z zasadą legalizmu, w procedurze karnej obowiązuje reguła ścigania przestępstw z oskarżenia publicznego, w tzw. trybie publicznoskargowym. Wyjątkiem od tej reguły jest instytucja subsydiarnego aktu oskarżenia,

uregulowana w art. 55 k.p.k. W przypadku dokonanego wskutek zaskarżenia decyzji procesowej uchylenia postanowienia o umorzeniu lub odmowie wszczęcia śledztwa lub dochodzenia, sprawa ponownie wraca do postępowania przygotowawczego. Jeżeli jednak organ prowadzący postępowanie przygotowawcze nadal nie znajduje podstaw do wniesienia aktu oskarżenia, wydaje postanowienie o ponownym umorzeniu postępowania lub o odmowie jego wszczęcia, które nie podlega już zaskarżeniu.

W takim wypadku pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 i 1a, może wnieść akt oskarżenia według warunków określonych w art. 55 (art. 330 § 2). Wniesienie przez pokrzywdzonego samodzielnie aktu oskarżenia w sprawie z oskarżenia publicznego jest więc uzależnione od „wyczerpania” możliwości doprowadzenia przez tegoż pokrzywdzonego do wniesienia aktu oskarżenia przez oskarżyciela publicznego.

Konkludując powyższe rozważania pokrzywdzony może samodzielnie wnieść akt oskarżenia jako oskarżyciel posiłkowy subsydiarny w wypadku dwukrotnej odmowy wszczęcia postępowania przygotowawczego albo dwukrotnego umorzenia śledztwa lub dochodzenia.

W postępowaniu dyscyplinarnym odpowiednie zastosowanie mają przepisy kodeksu postępowania karnego, na podstawie art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz.U.2019.52 j.t.).

W przedmiotowej sprawie postanowieniem z dnia 20 czerwca 2016 r. Prokuratura Rejonowa w S. umorzyła śledztwo na podstawie przepisu art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. o czyn z art. 231 § k.k. polegający na poświadczeniu w dniu 2 marca 2015 r. przez pracownika Sądu Rejonowego w Z. nieprawdy w notatce urzędowej sporządzonej z rozmowy telefonicznej z Komisariatem Policji w L. na okoliczność, iż oskarżony świadomie unika wymiaru sprawiedliwości nie odbierając od funkcjonariuszy policji wezwań na rozprawę, w sytuacji, gdy w rzeczywistości funkcjonariusze nie podjęli próby doręczenia przedmiotowego wezwania M. K., co miało istotne znaczenie w postaci uznania przez Sąd na podstawie art. 139 § 1 k.p.k. iż oskarżonemu skutecznie doręczono tj. o czyn

z art. 271 § 1 k.k.- wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k) oraz przekroczeniu uprawnień oraz niedopełnienie obowiązków przez Sędziów Sądu Rejonowego w Z. w okresie od marca 2007 do stycznia 2016 w toku rozpoznania sprawy toczącej się przeciwko M. K., poprzez naruszenie w toku postępowaniu przepisów procedury karnej czego konserwacją było niesłuszne uznanie oskarżonego za winnego zarzucanych mu czynów oraz ujawnienie przed publikacją treści wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 2 marca 2015 r., sygn. akt II K [...] czym działali na szkodę interesu prywatnego M. K..

Na skutek zażalenia pokrzywdzonego M. K. Sąd Rejonowy w [...] postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2017 r. uchylił zaskarżone postanowienie w zakresie zarzucanego przez pokrzywdzonego przekroczenia uprawnień oraz niedopełnienia przez Sędziów Sądu Rejonowego w Z. obowiązków poprzez ujawnienie treści wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 2 marca 2015 r., sygn. akt II K [...]. Następnie postanowieniem z dnia 29 listopada 2017 r. Prokuratura Rejonowa w S. ponownie umorzyła śledztwo o czyn z art. 231 § k.k. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w sprawie zaistniałego w bliżej nieokreślonej dacie w okresie od 2011 roku do 2015 roku w Z. przekroczenia uprawnień oraz niedopełnienia obowiązków przez sędziów Sądu Rejonowego w Z. w toku rozpoznawania sprawy toczącej się przeciwko M. K., poprzez ujawnienie publikacją treści wyroku z dnia 2 marca 2015 r. sygn. akt II K [...] czym działał na szkodę interesu prywatnego M. K..

Bez wątpienia zdolność skargowa pokrzywdzonego do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia odnosi się tylko do tego czynu, w związku z którym organ postępowania przygotowawczego ponownie odmówił wszczęcia lub umorzył postępowanie, a zatem skarga subsydiarna może jedynie obejmować zarzut popełnienia czynu, który zachowuje przymiot tożsamości z tym, którego oceny dotyczyły decyzje kończące postępowanie przygotowawcze. Zdolność skargowa pokrzywdzonego obejmowała więc w niniejszej sprawie zarzut przekroczenia uprawnień oraz niedopełnienia przez sędziów Sądu Rejonowego w Z. obowiązków

poprzez ujawnienie treści wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 2 marca 2015 r., sygn. akt II K [...].

W dniu 12 stycznia 2018 r. pełnomocnik pokrzywdzonego złożył subsydiarny akt oskarżenia przeciwko K. T. zarzucając mu popełnienie czynu z art. 231 § 1 k.k. polegającego na tym, że w okresie od 2009 roku do lutego 2010 roku w Z. przy ul. A. [...] przekroczył swoje uprawnienia w toku toczącego się przed tym Sądem Rejonowym postępowania karnego przeciwko M. K. poprzez ujawnienie przed publikacją treści wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 15.02.10 wydanego w sprawie o sygn. akt II K [...], a także ujawnienie bezprawnego wobec niego stosunku poprzez poinformowanie T. S., iż ww. nie da się zniszczyć przy pomocy grzywny, przy pomocy zakazu wykonywania zawodu – czym działał na szkodę interesu prywatnego M. K..

Po dokonaniu analizy porównawczej strony przedmiotowej czynu będącego przedmiotem dwukrotnego umorzenia, a czynem zarzucanym subsydiarnym aktem oskarżenia, Sąd Najwyższy podziela argumentację Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w [...]. W okolicznościach faktycznych sprawy nie sposób jest przyjąć za tożsame: czynu co do którego dwukrotnie umorzono postępowanie przygotowawcze z czynem zarzucanym w skierowanym do Sądu Rejonowego w Z. akcie oskarżenia, w sytuacji gdy mogło dojść do ujawnienia dwóch różnych wyroków w różnym czasookresie. Podnieść należy, że dwukrotnie umorzone śledztwo dotyczyło zarzutu ujawnienia treści wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 2 marca 2015 r., sygn. akt II K [...], a nie wyroku w sprawie o sygn. akt II K [...], którego ujawnienie zarzuca pokrzywdzony w wywiedzionym subsydiarnym akcie oskarżenia. Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji prawidłowo wywiódł, że brak tożsamości czynów implikuje zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., wobec braku zdolności skargowej pokrzywdzonego. Dla porządku wskazać należy, że w sprawie toczącej się przeciwko M. K. w dniu 15 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy w Z. wydał wyrok w sprawie o sygn. akt II K [...]. Na skutek dokonanej kontroli instancyjnej Sąd Okręgowy w Z., wyrokiem z dnia 27 stycznia 2016 r. uchylił zaskarżone orzeczenie przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu

w S.. Sprawa została ponownie rozpoznana i zakończona wyrokiem z dnia 2 marca 2015 r. pod sygn. akt II K [...].

Za chybione uznać należy podniesione przez pokrzywdzonego zarzuty naruszenia art. 7 k.p.k. i art. 92 k.p.k. Skarżący nie wskazał w jakim zakresie ocena Sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie przekracza granice swobodnej i jest dowolna co wobec prawidłowego ustalenia zaistnienia negatywnej przesłanki procesowej wskazuje na ich bezzasadność. Sąd Najwyższy nie podziela argumentacji pokrzywdzonego, w zakresie w jakim zmierza ona do wykazania tożsamości pomiędzy czynem objętym dwukrotnym umorzeniem, a czynem zarzucanym w subsydiarnym akcie oskarżenia.

Dodatkowo, wskazać należy, że postanowieniem z dnia 20 czerwca 2018 r. Prokuratura Rejonowa w S. wszczęła śledztwo w sprawie m.in. ujawnienia treści wyroku z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. II K [...]. W takiej konfiguracji procesowej wniesienie aktu oskarżenia przez prokuratora skutkowałoby koniecznością umorzenia postępowania zainicjowanego subsydiarnym aktem oskarżenia.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że postanowieniem z dnia 30 października 2018 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w S. umorzył postępowanie w sprawie bezprawnego informowania osób nie będących stronami postępowania o przebiegu spraw sądowych dotyczących oraz o zamiarach procedowania nad powyższymi sprawami treści wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 15 lutego 2012 r. sygn. II K [...]. Jednakże umorzenie postępowania przygotowawczego nie pozbawia pokrzywdzonego możliwości skutecznego zaskarżenia decyzji kończącej postępowanie, w drodze przewidzianych w przepisach środków prawnych, o czym pokrzywdzony został pouczony.

Odnosząc się do argumentacji Rzecznika Dyscyplinarnego wskazać należy, co następuje. Zarzut naruszenia art. 439 §1 pkt 2 k.p.k. jest błędny i nie ma oparcia w aktualnym stanie prawnym.

Zgodnie z treścią przepisu art. 122 pkt 9 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o *Sądzie Najwyższym* (Dz. U. z dnia 2 stycznia 2018 r. z późn. zm.) do

postępowań dyscyplinarnych prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz.U.2018.23 j.t. z późn. zm.) stosuje się przepisy dotychczasowe aż do zakończenia postępowania wyjaśniającego lub postępowania w instancji, w której się toczy, a co za tym idzie również przepis art. 110 § 3 w zw. z art. 110 §1 pkt 1 w/w ustawy *Prawo o ustroju sądów powszechnych* w brzmieniu obowiązującym do 3 kwietnia 2018 r. Niewątpliwie pismo procesowe inicjujące postępowanie, jakim jest wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w Z. - K. T. został skierowany do Sądu Apelacyjnego w [...] przed 3 kwietnia 2018 r. tj. 24 stycznia 2018 r. W związku z powyższym w tym konkretnym przypadku będą miały zastosowanie przepisy u.s.p. obowiązujące do podanej daty, tj. do 3 kwietnia 2018 r. Nie zmienia ww. ustaleń fakt, że losowanie składu nastąpiło po dniu wejścia w życie ww. ustawy. Jako moment stosowania przepisów dotychczasowych, a więc obowiązujących do 3 kwietnia 2018 r. należy przyjąć datę wniesienia wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. Wniosek ten wpłynął do Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w [...] – jak już to zostało wskazane - 24 stycznia 2018 r.

Z przytoczonych względów postanowiono jak na wstępie.